

Газет 2001-йисан
ноябрдидай акъатзава

Эренлардин СЕС

РТ - дин Докъузпара райондин общественно-политический газет.
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД.

№3 (777) 18-Январь, арбе, 2017-йис. Почтамтдайд зур йисан кьимет - 226 манат

Мубаракрай!!!

Дагъустан республикадин кьил Рамазан Гъажимурадович Абдулатипова «Докъузпара район» МО-дин кьил Керимхан Саидагмедович Абасовав «Хайи чилихъ авай кланивиляй» Дагъустан республикадин гьуьрметдин знак вахкана. Шагъатнама ва орден вахкунин и шад мярекат Махачкъала шегьердин Дуствилин Къвале, 2016-йисан 30-декабрдиз, кьиле фена.

И наградаяр зегьметдин рекъе къазанмишнавай агалкъунриз, гзаф йисарин бегьерлу къвалахдиз килигна Дагъустан республикадин Кьил Рамазан Абдулатипован къарардалди ганва.

Къейд ийин, шад мярекатдин сергьятра аваз и юкъуз Докъузпара райондин образованидин управлендин начальник Гъвейибег Эмирбегович Шагъвеледовазни «Дагъустан республикадин муниципальный къуллугъдин лайихлу работник» лагъай гьуьрметдин твар гана. «Эренлардин сес» газетдин коллективди чи сейли районгълириз и агалкъунар мубаракзава!

12-январь – РФ-дин Прокуратурадин работникрин суварин Югъ

«Докъузпара район» муниципальный тешкилатдин Кьил К. С. Абасова и йикъяз талукъ яз авунвай тебрик

Гьуьрметлу Прокуратурадин работникрин!

РФ-дин Прокуратурадин работникрин Югъ - суварин Югъ яз 1996- йисалай къейдзава. Гъеле 1995- йисан гъар йисан 12- январь лишанлу йикъарин арада хъун патал РФ-дин Президент Б.Н. Ельцина махсус фарман акъуднай. Им бизнесуз картушир, гьикл лагъайтла, ам тарихдин ярж алай лишан тир.

Гъеле 1722- йисуз Россиядин император Чехи Петрди винидихъ къейднавай йисан 12- январь Гьукуматдин сенатда чка къун патал Генеральный прокурордин пост тайинарна ва Россиядин Прокуратурадин институт арадал гъана...

А вахтарилай инихъ 295 йис алатнава. Императорди Генеральный прокурордиз «Око

Государево», яни «гьукумлардин вил» лагъана кьимет ганай. 2007- йисуз РФ-дин Президент В.В. Путин Россиядин прокуратурадин 285 йис тамам хъунин юбилейдиз талукъ яз рекъе тур Чарче кхьена: «Куь веломство гьукуматдин умудлу даях я, ада законар хъунин

принципал кевелай амалзава, вири истемешунар фикирда кьазва, жавабдар кьуллугьдин буржидиз вафалувал хуьзва...»

Чи района Прокуратура 1994-йисалай кардик ква. Алан кьиле алай вахтунда Назиров Мисбах Назирович акьвазнава. Райондин прокуратурадин кьетин гуьзчивилик ква агьалийрин ихтиярар закондин истемешунрихь галаз кьадайвал хуьзва, ачух тавур тахсиркарвилер саки амуькьзавач. Прокуратурадин работникри райондин вири хуьрерин жемьатрин кьатарихь галаз кьвалахзава, алакьа хуьзва. Нетижда агьур тахсиркарвилериз чи района чка авач. Прокуратурадин

работникрин кьвалахдилай райондин агьалийри вири терефрихьай разивал ийизва. Районэглийрин ихтиярар хуьнин ва закондин истемешунар кьилиз

акьудунин карда Куь чирвилерин ва пешекарвилин кьуллугьдал еке кар ала. Чун а кардихь умудлу я хьи. Куьне Куь кьуллугь идалай кьулухьни лайхлувилелди ва адалатдихь галаз кьадайвал, михьвилелди кьиле тухуда. За Квез Куь пешекарвилин сувар – 12-январь - РФ-дин прокуратурадин работникрин Югь риктин сидкьидай мубаракзава. Кьуй квехь Куь жавабдар ва месэлайрал гьалтайла, муракаб зегьметда чехи агалкунар хьурай! Райондин гьалар гьамшша Куь ислягь дикьетдик кваз хьурай! Квехь чандин мягькем сагьламвал, руьгьдин илгьам ва кьуватар галаз хьурай!

Райадминистрацияда

2017-йисан 16-январдиз Докьузпара райондин муниципальный тешкилатдин заседанийрин залда райондин МО-дин кьил К.С.Абасова нубатдин совещание ачухна. Нубатдин совещаниедал райадминистрациядин кьилин заместителри, тешкилатрин ва идарайрин руководителри иштиракна. Совещаниедин кьвалах райондин кьил К.С.Абасов рахунилай башламишна.

Йикъан совещаниедал акьвазнавай месэлайриз талукь тир докладар авурбур ва жавабдарар ксар:

· 2016-йисан эхирда тамарнавай налукрин гьахь-гьисабдикай докладна А.М Алискерова;

· Райондин уьруьшда кардик квай зирзibil вьегьидай (мусорная свалка) чкада санитариядин тлалабунрив кьадай тегьерда кьайда хуьнин гьакьиндай доклад авурди - Сурия Исмаилова;

· Хуьрерин администрацийрин кьилерихь галаз «видеосвязь» тешкилунин рекьай доклад авурди Акиф Балакишиев;

· Идарайриз герек тир шейэр

кьачунин гьакьиндай «госзакупки» федеральный законди истемешзавай кьайлада документация гьазурунин рекьай - докл. Садам Агьаширинов;

· Хуьрерин администрацийрин кьилер кьвалахдин вахтунда талукь чкайрал жезвани ва я жезвачни гуьзчивилик кутунин кардай жавабдар кас – Салигь Гьажимурадов;

· Аялрин бахчайра, мектебра, ЦРБ-да гузвай тлуьнрин ва азарлуьриз чара авуна герек тир дарманрин гьахь-гьисабдин рекьай гуьзчивал тухун Сурия Исмаиловадал тамшурмишна;

· Усугьчайдин хуьруьн

юкьвай тлуз фенвай рекьин кьереда яхдиз кьекьвезвай аялриз ва амайбуруз саламатдиз кьекьведай кьулай рехь туьклуьрунин кардай проект гьазурун Али Кьарибовал тамшурмишна;

· Са бязи карханайрин дараматриз, футболдин майландиз, «зеленкаяр» туьклуьрунин жавабдарвал Музамудин Меджидовал тамшурмишна.

Винидихь кьейднавай месэлайриз килигуналди ва меслятар кьалуруналди нубатдин совещаниедин кьвалах акьалтйна.

Эдуард ГьАЖИБЕКОВ

Чирвилерин дережа хкажна кІанзава

И йикъара «ЭС» газетдин хуси корреспондент Зарина Меджидова образованиедин управленидин информационно-методический центрдин заведующий Магъмудов Мадрид Гъажиевичахъ галаз гуьрушмиш хъана. Адахъ галаз хъайи гуьрушчна куь фикирдиз гъизва.

Куьруь кьейд. Магъмудов Мадрид Гъажиевич 1961 лагъай йисуз Каракуьредин хуьре диледиз хъана. 1979-йисуз жегъил жаванди гъа и хуьруьн юкван мектеб акъалтIарна, Махачкъала шегьерда педуниверситетдин филологический факультетдиз гъахъна. 1983-1985 – йисара армиядин жергейра къулугъна. 1986-1989-йисара Каракуьредин юкван школада муалшимвиле кІвалахна, гуьгъуьнлай мектебдин завуч хъана. 1991-1999-йисара мектебдин директордин везифаяр тамамарна. 1999-2001 йисара ада ЦИИИ каракуьреда дибдин школадин директор яз кІвалахна. Мадрид Гъажиевича алай вахтунда образованиедин управлениедин ИМЦ-дин заведующийдин везифаяр кьиле тухузва.

- Мадрид Гъажиевич, алаатай кІелунин йисан нетижайралди, чи райондин СОШ-рин аялри райондин этапда кьиле фейи олимпиадайра гъихътин нетижаяр къалурна?

- Къейд авун лазим я, эхиримжи пуд йисуз чи райондин вири мектебрин классрин аялри олимпиадада иштиракзава. Кьилди къачуртIа, 742 аял ава, гъабурукайни 690 аял къван олимпиадайра иштиракзавайбур я.

- Агалкъунралди тафа ватлу мектебрин тIварар къаз жедани?

- Гьелбетда жеда, Усугъчайдин мектебдин аялри 1-чка, ЦИИИ Каракуьредин мектебдин аялри 2-чка, Мискискарин мектебдин аялри 3-чкаар къуна. ЛагъайтIа гъалатI

жедач, 690 аялдикай 66 аялди грамотаяр багъишна. Республикадин дережада кьиле фейи олимпиадайрикай рахайтIа, алаатай йисуз ЦИИИ Каракуьредин 3 аялди Лезги чІалай чкаяр къуна, маса тарсарай еке баллар къачурбур авач. Пулунин такъатриз килигна, 29 аялдикай 13 аялди иштиракна.

- Алукънавай ЦИИИ кІелунин йисуз олимпиадаяр кьиле тухунин рекъай кьвехъ гъихътин график ава? Гъи вахтунда тухузва?

- Чаз 3 этапдикай ибарат график ава. Октябрдин варз язва школьный этап, и этапда 5-11 классрин аялри иштиракзавай тир гилалди, гила чна шинин йисалай инихъ 4-классдин аяларни кухтун хъувунва. Абур чеб бици ятIани, урус чІалайни математикадай олимпиадайра иштирак авун чарасуз я. ИкI хъайила, абурун чирвилер артух жеда. Олимпиададин иштиракчияр 1-чкаяр къунвай призерар я. Гуьгъуьнлай чна герек 20 предмет (основной предметар) хъягъна 6-ноябрдилай декабрдин эхирдалди олимпиадаяр кьиле физва. Гуьгъуьнлайни чаз авазва пуд предмет, ингье 19-январдиз «Дагъустандин тарих», февралдизни мартдиз лезги чІалайни

литературалай кьиле фида. И пуд предметни хъайила, 23 предмет жезва. Олимпиадаяр пис кьиле физвач, чна гила мектебрин муаллимриз рехъ ганва, гъар мектебдай зигъин авай аялар хъягъна, абрухъ галаз кьилди, классдилай кьецияр алахъдайвал. Ихътин чкадал лугъун лазим я олимпиада кьиле фидайла, аялар школадин программадай гъазур хъана физва, амма олимпиададин заданияр школадин программалилай винияр жезва. ИкI хъайила аялризни четин жезва. Алава яз чаз «Центр для одаренных детей» ахъайда лагъанвай тир. Месела, районда ихътин аялар шумуд аватIани кІватIна гъабрухъ галаз гъафтада 2-3 юкъуз пешекарвилени дережа авай муаллимар алахъдайвал, школадин программалилай кьецияр. Гьелелиг и кІвалах кьилиз акъатнавач, вучиз лагъайтIа, пулунин такъатар тIимил я. Чна и кардин патахъай совещаниедални райондин Кьилизни хабар ганва. Ваъ лагъанач, гьелбетда, куьмек гудайдак чна умуд кутазва. ИкI хъайитIа чи

аялрин зигъинни хъсан жедайдал шак алач.

-Алатай келунин йис ЕГЭ-яр ва ОГЭ-яр вахкунин рекъяй гьихътинди хъана?

- Лугъун хь, алатай келунин йис тарифдин нетижаяр авайди хъанвач, юкван гьисаб кьурла, чи райондин агалкъунар ЕГЭ-дин рекъяй-61,3% хъанва. 190 аялдикай ЕГЭ вахкуз тахъайбур 48 аял ава. Им шад жедай кваллах туш. ОГЭ-дин патахъай лагайтла, хъсан хъанва. Вири мектебра 100 балл хъанва, тек Къурушрин мектеб квачиз, гьабурини эхирдай фена Дербенгда вахкун хъууна.

-Алай келунин йисуз ЕГЭ ва ОГЭ вахкунин программаяр гьихътин дегишвилер ва шийивилер гьатнава?

-Алай шийин йисуз чухъ 93 выпускник ава. Къвердавай тимил жезва. Вучиз лагайтла ЕГЭ вахкуз четинзава, гьакI хъайила 9 лагай классдай ОГЭ вахгайла, пед-училишедиз, медколледжиз гьахна юкван дережадин пешекарвал квачуз жеда. Эхъ, дегишвилерни жедайди хъиз аквазва. Образованидин министрдин интервьюда лугъузайвал, алаз тестовый заданияр урус чIалай, литературадай ва математикадай лап тимилариз кIанзава. ЕГЭ-дин ва ОГЭ-дин расписанида шийивилерни гьатнава. **ЕГЭ-дин ва ОГЭ-дин къайдайрисай къведай нумрада чна малумат гуда.** Чаз хабар хъайивал, алатай йисуз ЕГЭ вахкуз тахъанвайбур акатзава досрочный этапдик акатзава.

Чаз приказ акъуднавай тир 2018 лагай йисуз ЕГЭ къецепатан чIалай (иностранный) вири мектебра жедайвал, гьамни мажбурибурок акатзавай. Исятда мисал яз къуртла, чи райондин къене пуд мектебда и предметдай тарс гудай муаллимар авач. Тарс гудай муаллим тахъайла, аялди чирвал гьинай къведа къван, ЕГЭ-дални ахъайиз жезвач. Муаллимар авачирвиле килигна и кваллах 2020

лагай йисал вегъин хъувунва.

ОГЭ-дикай рахайтла, хъсан я лагъана умудлу хъана кIандач. Икьван чIавалди чаз ОГЭдик акатзавай къве предмет мажбурибур, мукуь къведни жува хъягъзавай. Гила жеда къуд предмет. Жува хъягъзавай къве предметни мажбурибурок акатда. Эгер хъягънавай предметрай вахкуз тахъайтла, им лагай гаф я хь, вавай ОГЭ вахкуз хъанач! Хъягъ тавунани дуьз къевезвач!

-Мадрид Гъажиевич, къез интервьюдикай менфят къачуна, чи мектебрин пешекарриз ва кIелзавай аялриз вуч лугъуз кIанзава?

-Эхъ, гьелбетда лугъуз кIанзава, хъсан тир эгер фенайтла мектебриз телевидениедай ва я газетдай векилар. Тариф авун виже къевезвач, месела, чна лугъуз ва вири хъсан я, амма акъван хъсан кваллахар тимил я, нукъсанар-пара. Приказдал асаслу яз лугъун хь, чун йисан сифте кылпай фенва комиссиядин членарни галаз: Текипиркент, Миграгъ, Къалажух, Демиркент, Миграгъ-Къазмаяр ва Каракуьре. Амукъзава чаз йисан эхирдай хъфидай школаяр : Усугъчай, Мискинджа, ЦIийи Каракуьре, Авадан ва Къуруш. Чи кылин метлебни ихътинди тир анриз финин: муаллим аялди хъ галаз гьихътин алакъада аватла тайинарун, чирун.

Исятда чна мониторинг тухвана, муаллимдиз аялдин зигъиндин дережа гьихътинди ятла гьваш лагайла, дуьзбур туш гьизвайбур. Чна гекъигайла ,къалурнавай нетижа 80% ятла ахтармиш хъувурла гьич 50-60% акъат хъийизвач.

Комиссия тухвана куьтягъ хъайила, чаз вири мектебрин администрацийриз, ва гьакI ни методобъединенидин руководителриз эвер гана са совешание тухуз кIанзава, руководителрик квай гьалатлар лугъун, гьабрувай хабар къан вуч герек ятла ва чирвилер артухар ийин.

Гъар келунин йисан эхирдай образованидин министрстводин коллегия жезвайди я. И сеферда тухвай коллегиядал Правительстводин председателдин сад лагай заместитель Екатерина Андреевна (Москвадай гъанвай тир), гьада лагайвал, вич кыле аваз образованидин министрни галаз атана, гъар са райондин къене тухун школадин инвентеризация руководителрихъ галаз. Месэлар ихътинбур жеда: келунин йисуз вуч авуна кIанда ва гьакI хкажда чирвилерин дережа. Иллаки урус чIалайни математикадай. Ада мадни чи вилик эцигна суалар вуч куьмек кIанзаватла чи школайриз? Чна гила гьазурна кIанзава кадрияр гьазурдай план. Тарс гузвай гъар са муаллим (руководитель) буржлу я, аялрин бахчада авай, вичин гьилик къевезвай аялрихъ галаз, гъана амаз алакъа хуьн, чирвал гун. Вучиз выпускникар тимил жезватла? Чирвилерин дережа авай аялар ВУЗ-риз рекъе твадайвал. Ва къвед лагай месэлали муаллимрин чпин чирвилер артухарун. Исятда 2-3 лагай курсар куьтягъна хкъезва зун къабул ая лугъуз муаллимвилеиз, къабулайла, гьазур хъанвайбур туш. Къабулна кIандач муаллимвилини бажарагъ авачирбур. Заз мадни къейд ийиз кIанзава, алай вахтунда муаллимдин статус чи уьлкведа къвердавай хкажзава. Чна умуд куьтава вири хъсан жедайдахъ.

- Къехъ куь кваллахдин рекъяй агалкъунар!

- Сагърай, къезни чухъ галаз алакъа хуьнай чухсагъул, куьнни кIвалахдин рекъяй еке дережайрихъ агакърай!

Зарина МЕЖИДОВА

Эвел алатай нумрада

АНТИТЕРРОР

Мусурманриз ислягъвилихъ ва дяведихъ галаз авай алакъя

Гъурметлу газет келзавайбур! Дагъустан республикадин антитеррордин комиссияди экстремизмадиз акси тематикадиз талукарнавай 8 брошюра чапнава. Абур РД-дин печатдин ва информациядин Министерстводи кялурай меслятдалди лезгидал таржума авуна чна газетдин гъар са нумрадин чина чапзава.

Исламдиз дяведихъ галаз авай алакъя

Делисуз агрессиядин манала, законсуздаказ инсандин ихтиярриз кIур гуналди гуж гун авайди, рикел хуьн герек я. Амма гъкуматдин правоохранительный органри тахсиркарар къадай ва тахсиррин вилик пад агIудай закондив къур амалар, гъахъсузбур хъиз къабулун дуъз туш. Терсина хъайитIа, къасухдай «мусурманриз гужар гузва лагъана» тапарар чукIурна, гъар са тахсиркар жавабдарвиликай къил баштаниз гъалават жада.

Мусурманриз чпихъ галаз дяве ийизвайбурухъ галаз аксидаказ дяве тухун патал, аятар, буйругъ гуналди башламишзава ва абур (мусурманар) агрессорар тахъун патал къейлзава. Са бязи факъигъри лугъузва, гуя «вахъ галаз женг тухузвайбурухъ галаз аксидаказ Аллагъдин рекъел женг твах» аят, «ат-Тауба» сурадин аятралди дегишарнава («мансух»). И гъалатI фикир Ибн Аббас, Умар ибн Абд аль-Азиз, Мужагъид ва гзаф маса алимри инкар авуналди, ам къуватда авай ва ачухди тирди («мутъкам») къейлзава.

«Аль-Бакъара» сурадин 191-аятда, мажуси арабрихъ галаз женг тухун патал мусурманриз ганвай буйругъдин себеб, абуруз виликдай ганвай азабрай – кIвалерай суьргуьн авунай, Ислам дин къиле тухуниз килигна, абурун геле къекъуьнай къясас къахчун тир.

«Аль-Бакъара» сурадин 193-аятди а дяведин макъсад къалурзава – им инсанриз чпин дин къиле тухуниз манивалзавай дупманвилдин къуват тергун я. И аятдай малум жезвайвал, дяве, инсанрин геле къекъевзай ва

агрессия къалурзавайбурухъ галаз авуна кIанзава, амма гужуналди Ислам къабулиз тунин макъсадалди ваъ. Гъа и аятди агрессия алатайдалай къулухъ, мусурманриз ягъунар акъвазарун эмирнава. Маса гафаралди, вилик алатай къуд аятди, анжах инсанриз чпин дин азаддаказ къиле тухуниз манивалзавай агрессорихъ галаз акси женг тухун эмирнава.

Гъа са вахтунда рикел хвена кIанда, агрессия вири инсанриз хас лишан я, гъакI мусурманризни. Адалай гъейри, Исламдин тарихда гъамиша агрессия алудун, чпиз тапан тIварар ганвай, дяведикай бегъем хабар авачир регъберрин, «амиррин» ваъ, анжах гъкуматдин регулярный, тешкиллу къушундин везифа тир. Эхиримжи дуьшуьшда жигъаддикай ваъ, амма ягъсуздаказ Исламдикай далда къунвай, яракъламиш хъанвай кIеретIдин кIвалахдикай ихтилат физва.

«Ат-Тауба» сурадин аятри малумарзавайвал, мусурманар

мажусийрихъ галаз дяве тухуниз мажбури я, та абуру Ислам къабул ийидалди. Амма алатай аятда ачухдаказ къейлнавайвал, а гафар арабрикай тир мажусийрихъ элкъвена лагъанвайбур тир.

Мажуси арабрихъ галаз дяве авуниз эвер гунин себеб, мусурманар Меккадай суьргуьн авур жуьреда Мединадайни чукурун патал, мусурманриз акси, акъваз тежер чIуру къастар, мидявал ва абуру мусурманрихъ галаз икърар бегъемар тавун тир (мана): «Чпи къур къинер чIурнавай ва Пайгъамбар (салам ва салават хъуй адал) суьргуьн авуникай фикирнавай инсанрихъ галаз, мегер куьне женг тухудахни? Абуру квехъ галаз сифте башламишна. Мегер квез абурухъай кичIезвани? Эгер куьн инанмишбур ятIа, Аллагъдихъай гзаф кичIе хъун лазим я» («Ат-Тауба» сура, 13-аят).

Гъа и жуьреда, «ат-Тауба» сурадин 1-14-аятар, анжах Мугъаммад Пайгъамбар (салам ва салават хъуй адал) яшамш хъайи девирдин мажуси арабрин аксина ишлемишиз жеда. Абурув Ислам къабулиз тунин себеб ам тир хьи, мажусийри мусурманрихъ галаз душманвалзавай, хаинвалзавай, хиве къур кралал гьалтайла мягкем тушир ва Мединадин мусурманрин жемиятдиз акси пис къастар ийизвай. Агъадихъ галай аятда абурукай, чпи къур кинериз вафалу яз амайбурукай къейднава (мана): **«...куьне икърар кутлуннавай, вичин вилик абуру ам члур тавунвай ва квез акси яз садазни куьмек таганвай мажусийрилай гъейри. Икърар вичин вахтуналди киле твах: Аллагъдиз Вичихъай кичебур кланзава эхир!»** («Ат-Тауба» сура, 4-аят).

Гъа и жуьреда, «инсанрихъ» галаз тухузвай дяве, им арабрикай тир мажусийрихъ галаз тухузвай дяве лагъай члал я. И фикир Абдуллагъ ибн Умаралай атанвай гъадисди тестикъарзава, Пайгъамбарди (салам ва салават хъуй адал) лагъаналда: *«Заз инсанрихъ галаз женег тухун къалурна, та абуру «Сад Аллагъдилей гъейри маса худа авач ва Мугъаммад – Аллагъдин Расул (салам ва салават хъуй адал) я лугъудалди, капI ийидалди ва закят гудалди». АкI лагъайдалай къулухъ, абуру чпин чанар ва эменни закай хъуда, эгер абуру члехи гунагъ тавуртIа (а вахтунда абуру ихтиярдалди абурукай магърумарда) ва а вахтунда абуру, анжах Аллагъдин вилик жаваб гуда».*

Аквадай гъалда, «инсанар» лугъудай гафуна ина анжах мажуси арабрикай ихтилат физва, вучиз лагъайтIа «ат-Тауба» сурадиз килигъайла, абуру къуватдалди Исламдиз гъана кланзавай. А гаф вири инсанрин адресдиз ишлемишиз жедач, гьикI хьи ала «Ктабар атанвай инсанриз» чпин динар киле тухуниз ихтияр гузвай рехъ къалурзавай Къуръандиз ва Пайгъамбардин (салам ва салават хъуй адал) чешнейриз аксивалзава.

Абу Гъанифади ва адан сухта Абу Юсуфани гъа икI гъисабзавай,

яни «инсанар» лугъудай гафуни и аятра мажуси арабар фикирда ава. Абу Юсуфа кхъизва, яни Мугъаммадан хва Гъасана лагъаналда: *«Пайгъамбарди (салам ва салават хъуй адал) аль-Гъажардин зороастрийцирихъ галаз «жизя» гунин шартIаралди ислягъевилин икърар кутлунна ва мусурманриз абурун дишегълийрал эвленмиш жедай ва абуру туклур гъайвандин як недай ихтияр ганач».* Ада генани лагъана, яни «жизя» зороастрийцар, бутпересар, цайпересар хътин мажусийрилай кIватIна кланзава, амма дин тунвайбурувай ва мажуси арабривай къачун дуьз туш, вучиз лагъайтIа а дестейри Ислам къабулна кланзава. Имамар тир Аш-Шафийдин ва Маликан фикирар гъа ибур тир.

АкI хъайила, инсанривай Ислам гужуналди къабулиз тунин макъсадар, анжах мажуси арабрихъ элкъвена ишлемишзава. «Ат-Тауба» сурадин аятдиз килигин (мана): **«Аллагъдихъ ва Къияматдин йикъахъ инанмиш тушир, Аллагъди ва Адан расулди къадагъа эцигнавайдал къадагъа эциг тийизвай ва гъакъикъи диндиз муьтIуьгъ тушир Къхьннар атанвайбурухъ галаз женг члугу, та абуру алчах хъана чпин гиллеривди харж гудалди»** («Ат-Тауба» сура, 29-аят).

И аят вири инсанриз хасди туш ва умуми къайда туширди къейдун лазим я. Ада «Ктабар атанвайбурун» жергедай нихъ галаз дяве тухвана кланзаватIа, къуд жуьрединбур къалурзава. Абуру Аллагъдихъ ва Къияматдин йикъахъ инанмиш туширбур, Аллагъди ва Адан Пайгъамбарди (салам ва салават хъуй адал) къадагъа авунвайдакай инкар тежезвайбур ва Ислам дин ачухдаказ къадагъа ийизвайбур.

Аятди чаз «Ктабар атанвай инсанриз» са гъихътин ятIани, сад тир дестедиз хъиз килигдай ихтияр гузвач. Гъавилляй чавай лугъуз жеда, и аятдин фразеологияди къилдин къайдадикай («гъукм аль-хасс») малумарзава, яни винихъ къалурнавай къуд себебдиз килигна, «Ктабар атанвай инсанрикай» тайнин тир дестедихъ галаз дяве авун эмирнава. «Ктабар

атанвайбурукай» къайдасуз инсанри яракъар галарайдалай къулухъ, абурухъ галаз мусурманри тухузвай ягъунар чарасуз акъвазарна кланзава.

Мусурманриз рикIел хъун важиблу я, эгер мусурмандиз, адан хизандиз ачух ва шакуз агрессия аваз хъайитIа, агрессордиз дурум гун, жува-жув адакай хъун ферз (буржи) я. А вахтунда махсусдаказ жигъад малумарун ва дуьнья тирвал Ислам патал дяве тухузва лагъана гъараон виже къевзвач, анжах жуван хъуси уьмуьр патал агрессордихъ галаз женг тухун, им Аллагъдин эмир къилиз акъудай гъисаб я, ам бес жезва.

Мусурманар яшамш жезвай гъукуматдал гъужум авур дуьшущда, агрессордиз акси яз дяведа иштиракун чарасуз я. Амма жигъад киле тухудай везифа, анжах гъукуматдин хиве ава, вучиз лагъайтIа Шариятдал ва Исламдин члехи алимрин фетвайрал асаслу яз, адан вири тарихда сагъ халкъ, гъукумат, уьлкве патал къуват авай къилинждин жигъад, анжах мусурманрин гъакимдиз, я туштIа мусурманар яшамш жезвай гъукуматда авай авторитетлу алимриз малумардай ихтияр ава.

Гъавилляй, месела, США-дин, Европадин ва са жерге маса гъукуматра авай, чеб мусурманар я лугъузвай са бязи дестейри ийизвай терактар, жигъад я лугъуз гъахълу ийизва, амма им Шариятдин фикирдалди законсуз амалар я. А дестеяр харижитар хътин «ягъалмиш сектаяр» я. Жува къил кутуна жуван къуватралди жигъад малумарзавай гъар гъихътин амал хъайитIани къадагъа я, ва мусурманар тергзавай бунтдихъ галаз гекъиззава.

Шариятдиз акси, тапан жигъад малумарнавай радикальный сектантрин дестейриз, Пайгъамбардин ьэ Суннадихъ ва Исламдин суннитрин илимдихъ галаз уртах са шейни авач. Абуру маса дингъилириз акси яз ийизвай къачагъвал, им анжах Исламдиз акси бунт я.

КъатIама

Гъазурайдин: А. ЭМИРСУЛТАНОВ

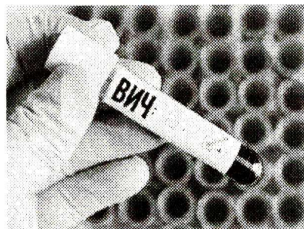
ДУЪНЬЯДИН ХАБАРАР

Субсидийрай куьмек

РФ-дин Гьукуматди алаатай йисара гуз тахьанвай пуларин такьатар кардик кухтун паталди бюджетдиз, гуз тахьанвай 35,5 миллиардин пулар хгун паталди абур уьлкведин кылдин регионриз чара хьувунва. Идан гьакьиндай министрдин кабинетдин сайтда хабар ганва. Кумукьзавай пуларин кьадарди Россиядин 82 субъектда 33,56 миллиард манат тешкилзавай. Абурукай бюджетникрин мажиб хкажуниз, Краснодарский крайдин эцигунрин объектар арадал гьуниз хьайи харжийрикай процентар хкунин рекьемарни фикирда кьадайваля.

Россияда ВИЧ-дин эпидемия ава

Екатеринбургда ВИЧ-дин эпидемия авайди официалныдаказ хабар ганва, вучиз лагьайтIа, шегьердин гьар 50 лагьай агьали гьа и азардик начагь я. Идан гьакьиндай Е к а т е р и н б у р г д и н здравоохраненидин начальникдин сад лагьай заместитель Татьяна Савиновади хабар гана.

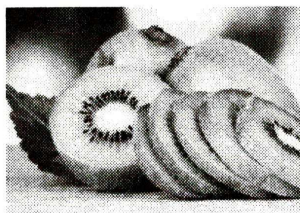
Адан гафарай, 100 агьзурдакай 1826 кас начагь я, яни Екатеринбургдин 1,8% агьалияр. Екатеринбургда ВИЧ азардик начагь 26693 дуьшуьш малум я, амма гьеле

чин тийизвайбурни гзаф ава. Азар галукьнавайбурун дережа дегиш жезва: виридалайни чIехиди – Железнодорожный районда (2%-дилай гзаф), Ленинан ва Кирован районра – 1,5%. Азардихь галаз жегт тухун патал гьукуматди 2,28 млрд манат пул ачухнава.

Гьар йисуз Дагьустан республикада 180-200 ВИЧ-дик азарлур винел акьалтзава. Алай вахтунда Дагьустандин вири территорияда, Агьул район квачиз ВИЧ-инфекция чкIанва. Республикадин муниципальный образованийрин арада ВИЧ-инфекция гзаф кьадарда чкIанвай сифте вад чкадал алайбур, 100 агьзур касдикай: Дербент – 398 кас, Огни – 185 кас, Хасавюрт – 121 кас, Буйнакск – 120 кас ва Дербент район – 123 кас.

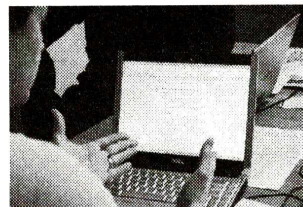
Республикада ВИЧ-инфекция чIехи дережада аваз чкIанвай генани са жерге шегьерар ава: Избербаш – 108, Махачькала – 87, Кизилорт – 106. Хуьерин муниципальный образованийрин виридалайни саламатсуз районар, ибур: Новолаский, Кумторкалинский, Мегьарамдхуьруьн, Хасавюрт, Кизляр, С-Стальский, Бабаюрт, Кизилорт яз гьисабзава.

Кивийрин кьуватдикай...

Цийи Зеландиядин алибри кьве киви ишлемишай инсандин кичIевилиз дурум гузвай ерийрикай лугьузва. Витамин С-далди девлетлу и набататди инсан юргьун хьунивай ва кичIерар акатуникай еримлу яз хуьзва. Алибри кьве юкьван уьлчмедин киви гьар са инсанди суткада ишлемишун хийирлу яз гьисабзава.

Экстремистрин сайттар кIевна

Алаатай йисан 6-декабрдиз кьиле феи Антитеррордин комиссиядин заседаниедал Дагьустандин прокурор Рамазан Шагьнавазова кьейд авурвал, йисан сифте кьилияй республикада экстремизм ва терроризм пропаганда ийизвай 600-лайни гзаф Интернет-сайттар кIевна. Генани кьейд авурвал, Роскомнадзорда 250 медиа ресурс кIевдай месъладиз килигзава. Правоохранительный органрин делирал асаслу яз, гьа ихьтин 145 ресурс агалнава.

Зигьин хци жезва

Стрэнфордский университетдин пешекарин ахтармишунри кьалурна хьди, инсандин кьилин мефтIедин кьетIен отделди, вич яшдиз чIехи жердавай вири шейэр чир хьуниз ва абуруз фагьум гуниз хьсандиз тагьсирзава. Аялрин мефтIедин саягь а тегьерда гуш. КьатIана хьди, инсан яшдиз чIехи жердавай кьилин мефтIедин сергьятарни гегьенш жезва. Анжах нейронин кьадардилай ам аслу жезвач. И туькIуьр хьунухь вич вичелай арадал кьезва. РикIел хуьнин ериярни яшлурун мягкьем жезва.

Интернетдай гьазурайди:
Вадим АГЬАМУРАДОВ

**РЕСПУБЛИКА ДАГЕСТАН
МУНИЦИПАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ
«ДОКУЗПАРИНСКИЙ РАЙОН»
СОБРАНИЕ ДЕПУТАТОВ
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

№10-2

от 30.12.2016г.

РЕШЕНИЕ

«Об утверждении Положения о Контрольно-счетной палате МО «Докузпаринский район»»

На основании Федерального Закона № 6 от 7 февраля 2011 года «Об общих принципах организации деятельности контрольно-счетных органов субъектов Российской Федерации и муниципальных образований».

Собрание депутатов решило:

Утвердить Положения о Контрольно-счетной палате МО «Докузпаринский район».

Глава МО «Докузпаринский район»: К. С. Абасов

Председ. Собр. депутатов МО «Докузпаринский район»: А. И. Ахмедов

К сведению жителей района

В связи с принятым постановлением Правительства Республики Дагестан от 2 декабря 2016 года № 374 «О внесении изменений в некоторые постановления Правительства Республики Дагестан», УСЗН в МО «Докузпаринский район», сообщает, что:

1. Предоставление мер социальной поддержки по оплате жилого помещения и коммунальных услуг производится многодетным семьям, среднедушевой доход которых ниже величины прожиточного минимума, установленного в Республике Дагестан.

2. Назначение ежемесячной денежной выплаты по оплате жилого помещения и коммунальных услуг (далее - ЕДВ по ЖКУ) отдельным категориям граждан, проживающих в Республике Дагестан и имеющих в соответствии с федеральными законами, иными нормативными правовыми актами Российской Федерации, законами и иными

нормативными правовыми актами Республики Дагестан право на меры социальной поддержки по оплате жилого помещения и коммунальных услуг, при условии отсутствия у них задолженности по оплате жилых помещений и коммунальных услуг или при заключении и (или) выполнении ими соглашений по ее погашению.

Документы, подтверждающие отсутствие задолженности по оплате жилых помещений и коммунальных услуг либо заключение и (или) выполнение соглашения (соглашений) по ее погашению (всеми категориями гражданами) и документы, подтверждающие сведения о доходах каждого члена семьи (либо отсутствие дохода) многодетными семьями представляются, ежегодно до 1 декабря.

3. Назначение ЕДВ по ЖКУ отдельным категориям граждан, проживающих в Республике Дагестан, со дня обращения за ней.

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йисан
ноябрдйлай актъатзава

Тешиклайди:
Докузпара райондин
администрация,
Дагъустан Республика

Учредитель:
Администрация Докузпаринского
района, Республика Дагестан

Къилин редактор:
Э.А.ГЪАЖИБЕКОВ

Жавабдар секретарь:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Хусуи корреспондентар:
Ш.О. ШАГЪБАЛАЕВ
К.Н.ФЕРЗАЛИЕВ
В.С.АГЪАМУРАДОВ
З.Э. МЕДЖИДОВА

Верстка авурди:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Чандиз вахкай вахт: 14:00

Чапзавай вахт: 17:00

Тираж 1200

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахуун мумкин я. Макъалайрин делшлрин дуъзвиллин патяхъай жвааб авторри чли гуда. Макъалайриз рецензия гузавач ва абур элкъвена вахкузвач. Мадни, чпин макъалайра дегшивилер тунал, къилер дегшиарунал рази тушир мухбирривай чна абур редакциядиз рактур тавуун тлалабзава.

*Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере связи,
информационных технологий и
массовых коммуникаций по
Республике Дагестан*

**Регистрационный
номер ПИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.**

**Редакциядин,
издательстводин ва
типографиядин адрес:**

368750, Докузпара
район, Усугъчай хуър,
тел.8 (8269) 22-345
e-mail: erenlar2001@mail.ru